

O. ref. : 10 / A / 95 / 009

BETREFT : **Ontwerp van koninklijk besluit waarbij aan het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten en aan zijn Dienst Enquêtes toegang tot de informatiegegevens en gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister wordt verleend.**

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid artikel 5, gewijzigd bij de wetten van 19 juli 1991, 8 december 1992, 24 mei 1994, 21 december 1994 en 30 maart 1995, en artikel 8, gewijzigd bij de wet van 15 januari 1990;

Gelet op de adviesaanvraag van 10 maart 1995 van de Minister van Binnenlandse Zaken en van Ambtenarenzaken, op 12 juni 1995 aangevuld met bijkomende inlichtingen, medegedeeld door de Voorzitter van het Comité I;

Gelet op het verslag van de Heer B. DE SCHUTTER,

Brengt op 18 juli 1995 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Het ontwerp van koninklijk besluit dat de Commissie ter advies wordt voorgelegd strekt ertoe het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten (hierna Comité I genoemd) en zijn Dienst Enquêtes :

A.toegang te verlenen tot de gegevens van het Rijksregister bedoeld in artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983.

A.1. De toegang wordt gevraagd door het Comité I (en de griffier) voor de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 6° van de wet van 8 augustus 1983 voor het vervullen van de volgende wettelijke en reglementaire taken :

a)het uitvoeren, registreren en klasseren van de onderzoeken naar de activiteiten en de werkwijzen van de inlichtingendiensten, overeenkomstig de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten;

b)het behandelen van de klachten en aangiften van gewezen leden van het Vast Comité I en van de Dienst Enquêtes, overeenkomstig artikel 56 van de organieke wet van 18 juli 1991 en de artikelen 74 tot 76 van het huishoudelijk reglement van het Comité I.

A.2. De toegang wordt gevraagd door de Dienst Enquêtes tot de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9° van de wet van 8 augustus 1983 voor het vervullen van de volgende wettelijke en reglementaire taken :

a)de onderzoeken naar de activiteiten en werkwijzen van de inlichtingendiensten;

b)het onderzoek van de klachten en de aangiften van particulieren die rechtstreeks betrokken zijn geweest bij het optreden van een inlichtingendienst of van ambtenaren, personen die een openbaar ambt uitoefenen en de leden van de krijgsmacht die betrokken zijn bij richtlijnen, beslissingen of toepassingsregels daarvan;

c)de onderzoeken naar de misdaden en wanbedrijven die ten laste worden gelegd van de leden van de inlichtingendiensten, overeenkomstig de organieke wet van 18 juli 1991.

B.te machtigen het identificatienummer van de in het Rijksregister ingeschreven natuurlijke personen te gebruiken in het kader van voornoemde opdrachten :

B. 1.voor doeleinden van intern beheer, als identificatiemiddel in de dossiers, bestanden en repertoria die worden bijgehouden door het Comité I en zijn Dienst Enquêtes;

B. 2. voor doeleinden van externe betrekkingen met :

a) de houder van het nummer of zijn wettelijke vertegenwoordigers;

b) de openbare overheden en instellingen die ingevolge artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 zelf machtiging hebben gekregen om het nummer te gebruiken in de mate waarin zij optreden in de uitoefening van hun wettelijke en reglementaire bevoegdheden.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

2. De informatiegegevens opgeslagen in het Rijksregister en het identificatienummer van dit register zijn persoonsgegevens in de zin van de wet van 8 december 1992.

Krachtens artikel 5 van deze wet moet de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nagaan of de verwerkingen van deze gegevens die het Comité I en zijn Dienst Enquêtes met die gegevens willen uitvoeren verenigbaar zijn met de duidelijk omschreven en wettige doeleinden waarvan sprake is het ontwerp van koninklijk besluit.

A. TOEGANG TOT HET RIJKSREGISTER

3. In artikel 5, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 is bepaald dat "*de Koning toegang (verleent) tot het Rijksregister aan de openbare overheden...*".

In de brief die als bijlage gaat bij de adviesaanvraag, stelt de Minister van Binnenlandse Zaken dat "*het Vast Comité I en zijn Dienst Enquêtes kunnen beschouwd worden als openbare overheden in de zin van artikel 5, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*".

* * * * *

4. De doeleinden die worden beoogd door het Comité I en zijn Dienst Enquêtes zijn omschreven in artikel 1 van de wet van 18 juli 1991, namelijk "*de bescherming van de rechten die de Grondwet en de wet aan de personen verlenen te waarborgen en te zorgen voor de coördinatie en de doelmatigheid van de (...) inlichtingendiensten*".

Daartoe moeten het Comité I en zijn Dienst Enquêtes voornoemde onderzoeken voeren, namelijk toezichtsonderzoeken en gerechtelijke onderzoeken.

A.1. Toegang van de Voorzitter van het Comité I

5.a. Enerzijds kan de Voorzitter worden belast met het vervullen van taken die hem door de wet zijn toevertrouwd in het kader van toezichtsonderzoeken. Deze laatste hebben betrekking op de activiteiten en de werkwijzen van de inlichtingendiensten (bijvoorbeeld, onderzoek van veiligheidscertificaten, onderzoek naar de toegang van inlichtingendiensten tot informatiebronnen, etc...).

In het kader van dergelijke onderzoeken rijst soms de vraag naar de nauwkeurige identificatie van de individuen, hoewel zulks geen essentieel element is in deze onderzoeken.

Het Comité I zou daartoe andere werkwijzen in overweging kunnen nemen.

Bovendien kan de identiteit van de personeelsleden van de inlichtingendiensten met wie men naar aanleiding van dergelijke onderzoeken te maken krijgt gemakkelijk worden gecontroleerd bij de diensten zelf.

Bijgevolg is de Commissie van oordeel dat voor het vervullen van dergelijke opdrachten, de toegang van de Voorzitter van het Comité I tot de informatiegegevens 1° tot 6° bedoeld in artikel 3 van de wet tot regeling van een Rijksregister, niet verenigbaar is met de doeleinden die worden nagestreefd door het Comité I.

5.b. Anderzijds wordt de Voorzitter, in het kader van een onderzoek (eventueel van gerechtelijke aard) naar aanleiding van een klacht van een gewezen lid van het Comité I of van zijn Dienst Enquêtes, krachtens artikel 56 van de wet van 18 juli 1991 en artikel 76 van het huishoudelijk reglement van voornoemd Comité, belast met het vervullen van onderzoekstaken.

Ingeval vragen door de Dienst Enquêtes worden behandeld, blijkt bovendien uit de door het Comité I bezorgde inlichtingen dat het aan de Voorzitter is om uit te maken of een verhoor wenselijk is, dan wel of de Dienst Enquêtes met bijkomende onderzoeksmaatregelen moet worden belast.

Bijgevolg is de vraag om te beschikken over middelen om de personen die bij een onderzoek betrokken zijn nauwkeurig te identificeren volledig verantwoord en zijn de doeleinden van de verwerking toereikend, ter zake dienend en niet overmatig.

Derhalve is de Commissie van oordeel dat voor het vervullen van dergelijke opdrachten, de toegang van de Voorzitter van het Comité I tot de informatiegegevens 1° tot 6° van artikel 3 van de wet tot regeling van een Rijksregister verenigbaar is met de doeleinden die worden nagestreefd door het Comité I.

A.2. Toegang van de leden van het Comité I

6. De vraag naar de nauwkeurige identificatie van individuen kan rijzen naar aanleiding van gerechtelijke onderzoeken of onderzoeken naar de acties en de werkwijzen van de inlichtingendiensten.

Uit de documenten die door het Comité I werden bezorgd, blijkt evenwel niet dat de leden met die identificatie zijn belast.

De aanvraag tot toegang tot de gegevens van het Rijksregister wordt uitsluitend verantwoord door de behoefte om efficiënt toe te zien op de regelmatigheid van de onderzoeken die de Dienst Enquêtes werden toevertrouwd.

Er werd niet aangetoond dat toegang tot de gegevens van het Rijksregister een toereikend en ter zake dienend middel is om aan dit doeleinde tegemoet te komen. Het Comité I zou daartoe andere werkwijzen in overweging kunnen nemen.

Bovendien kon in het kader van dit toezicht niet worden opgemaakt dat de verwerking van gegevens proportioneel van aard is.

Derhalve is de Commissie van oordeel dat de toegang van de leden van het Comité I tot de informatiegegevens 1° tot 6° bedoeld in artikel 3 van de wet tot regeling van een Rijksregister niet verenigbaar is met de doeleinden die worden nagestreefd door het Comité I.

A.3. Toegang van de griffier van het Comité I

7. De vraag naar de nauwkeurige identificatie van individuen kan rijzen naar aanleiding van gerechtelijke onderzoeken of onderzoeken naar de activiteiten en de werkwijzen van de inlichtingendiensten.

Uit de documenten die door het Comité I werden bezorgd, blijkt evenwel niet dat de griffier van het Comité met die taak is belast.

De taken waarmee de griffier is belast, zijn omschreven in artikel 62 van de wet van 18 juli 1991 en in de artikelen 23 tot 25 van het huishoudelijk reglement, namelijk het secretariaat van de vergaderingen van het Comité waarnemen, de processen-verbaal opstellen, instaan voor de verzending van de stukken en voor de bewaring van het archief.

De vraag om de griffier toegang te verlenen tot de informatiegegevens van het Rijksregister wordt in de bijkomende inlichtingen verstrekt door het Comité trouwens niet ruimer verantwoord.

Derhalve is de Commissie van oordeel dat, waar het de taken bedoeld in het ontwerp van koninklijk besluit betreft, de toegang van de griffier van het Comité I tot de informatiegegevens 1° tot 6° van artikel 3 van de wet tot regeling van een Rijksregister, niet verenigbaar is met de doeleinden die worden nagestreefd door het Comité I.

A.4. Toegang van de Dienst Enquêtes en de leden ervan

8.a. Enerzijds kan de Dienst Enquêtes worden belast met de uitoefening van zijn wettelijke bevoegdheden in het kader van toezichtsonderzoeken of meer bepaald in het kader van de onderzoeken naar de activiteiten en de werkwijzen van de inlichtingendiensten.

Om die onderzoeken tot een goed einde te brengen kan de vraag rijzen naar de nauwkeurige identificatie van de individuen, hoewel zulks geen essentieel element is in deze onderzoeken.

Het Comité I zou daartoe andere werkwijzen in overweging kunnen nemen.

Bovendien kan de identiteit van de personeelsleden van de inlichtingendiensten met wie men naar aanleiding van dergelijke onderzoeken te maken krijgt gemakkelijk worden gecontroleerd bij de inlichtingendiensten zelf.

Derhalve is de Commissie van oordeel dat voor het vervullen van dergelijke opdrachten, de toegang van de leden van de Dienst Enquêtes tot de informatiegegevens 1° tot 6° van artikel 3 van de wet tot regeling van een Rijksregister niet verenigbaar is met de doeleinden die nagestreefd worden door het Comité I.

8.b. Anderzijds kan het voorkomen dat de Dienst Enquêtes zijn wettelijke bevoegdheden moet uitoefenen in het kader van gerechtelijke onderzoeken die noodzakelijk zijn geworden

-naar aanleiding van klachten en aangiften van particulieren die rechtstreeks betrokken zijn geweest bij het optreden van een inlichtingendienst of van ambtenaren, personen die een openbaar ambt uitoefenen en de leden van de krijgsmacht die betrokken zijn bij richtlijnen, beslissingen of toepassingsregels ervan; of

-naar aanleiding van misdaden en wanbedrijven die ten laste worden gelegd van de leden van de inlichtingendiensten, krachtens de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en de inlichtingendiensten.

Artikel 40 e.v. van de wet kennen de leden van de Dienst Enquêtes trouwens de middelen toe die nodig zijn voor het uitvoeren van opdrachten van gerechtelijke politie. In artikel 45 van dezelfde wet wordt hen de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en de Krijgsauditeur toegekend.

Gelet op de omvang van de taken die de Dienst Enquêtes moet uitvoeren uit eigen beweging of op vordering van de gerechtelijke overheden en gelet op de verscheidenheid van de personen waarmee zij in de uitoefening van hun taken contact kunnen hebben (leden van de inlichtingendiensten, klagers, getuigen, etc...) moet de dienst kunnen beschikken over middelen die een nauwkeurige en zekere identificatie mogelijk maken.

Naast de gewone gegevens met betrekking tot de identificatie van de particulieren, zullen gegevens over de "samenstelling van het gezin" wellicht toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn ingeval de Dienst Enquêtes de regelmatigheid moet nagaan van veiligheidsonderzoeken die door de inlichtingendiensten werden gevoerd naar aanleiding van de aanvraag van een veiligheidscertificaat door een particulier.

Derhalve is de Commissie van oordeel dat voor het vervullen van dit soort van opdrachten, de toegang van de leden tot de informatiegegevens 1° tot 9° van artikel 3 van de wet tot regeling van een Rijksregister verenigbaar is met de doeleinden nagestreefd door het Comité I.

B. Gebruik van het identificatienummer

9. Krachtens artikel 5 van de wet van 8 december 1992, moet de Commissie nagaan of het identificatienummer van het Rijksregister, dat een persoonsgegeven is, het voorwerp kan uitmaken van een verwerking die verenigbaar is met de doeleinden vermeld in het ontwerp van koninklijk besluit.

B.1. Gebruik door de Voorzitter van het Comité I

-Als identificatiemiddel in de bestanden, repertoria en dossiers die worden gehouden in het kader van de toezichtsonderzoeken of gerechtelijke onderzoeken.

-Als identificatiemiddel in het kader van de externe betrekkingen.

10. Naar aanleiding van de analyse in verband met de toegang tot het Rijksregister, heeft de Commissie gesteld dat het belang van de taken die de Voorzitter van het Comité I werden toevertrouwd, meer in het bijzonder wanneer de Dienst Enquêtes het bevel wordt gegeven bijkomende taken uit te voeren of bij de behandeling van een klacht van een gewezen lid van het Comité, de toegang tot voornoemd Register verantwoordde.

Het gebruik van een uniek identificatiemiddel, zoals het identificatienummer van het Rijksregister, hetzij in het kader van het intern dossierbeheer dan wel in het kader van externe betrekkingen, is evenwel een nieuwe toepassing die los staat van de toegang.

Derhalve en voor zover de Commissie een gunstig advies uitbracht in verband met de toegang van de Voorzitter van het Comité I, is de Commissie van oordeel dat het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister door de Voorzitter, zoals omschreven in hoofdstuk II van dit ontwerp, verenigbaar is met de doeleinden van het Comité I.

B.2. Gebruik door de leden van het Comité I

-Als identificatiemiddel in de bestanden, repertoria en dossiers die worden gehouden in het kader van toezichtsonderzoeken of gerechtelijke onderzoeken.

-Als identificatiemiddel in het kader van externe betrekkingen.

11. Waar het de behandeling van onderzoeken (toezichtsonderzoeken of gerechtelijke onderzoeken), betreft, heeft de Commissie gesteld dat de taken die de leden van het Comité I krachtens de wet van 18 juli 1991 en op grond van het huishoudelijk reglement zijn toevertrouwd, geen verband hielden met de identificatie van particulieren.

Bijgevolg wordt de toereikende, ter zake dienende en niet overmatige aard van het gebruik van een uniek identificatiemiddel betwist, zowel wat het intern beheer betreft, als de externe betrekkingen.

Derhalve is de Commissie van oordeel dat het gebruik van bedoeld identificatienummer niet verenigbaar is met de doeleinden die nagestreefd worden door het Comité I.

B.3. Gebruik door de griffier van het Comité I

-Als identificatiemiddel in de bestanden, repertoria en dossiers die worden gehouden in het kader van toezichtsonderzoeken of gerechtelijke onderzoeken.

-Als identificatiemiddel in het kader van externe betrekkingen.

12. Krachtens de wet van 18 juli 1991 en het huishoudelijk reglement is de griffier belast met het beheer van het administratief personeel van het Comité I.

Uit de documenten bezorgd door het Comité I blijkt niet dat de griffier zou kunnen worden betrokken bij onderzoeken, maar belast is met het waarnemen van het secretariaat van de vergaderingen van het Comité, het opstellen van de processen-verbaal en instaat voor de verzending van de stukken en voor de bewaring van het archief.

Er werd niet bewezen dat het gebruik van een uniek identificatiemiddel zoals het identificatienummer van het Rijksregister daartoe noodzakelijk is.

Derhalve is de Commissie van oordeel dat, waar het de taken betreft bedoeld in het ontwerp van koninklijk besluit, het gebruik van voornoemd identificatiemiddel door de griffier niet verenigbaar is met de doeleinden die worden nagestreefd door het Comité I.

B.4. Gebruik door de Dienst Enquêtes en door de leden ervan

-Als identificatiemiddel in de bestanden, repertoria en dossiers die worden gehouden in het kader van toezichtsonderzoeken of gerechtelijke onderzoeken.

-Als identificatiemiddel in het kader van externe betrekkingen.

13.a. Naar aanleiding van de analyse in verband met de toegang heeft de Commissie gesteld dat de identificatie van individuen in het kader van een toezichtsonderzoek (*cf. supra*) wellicht toereikend en ter zake dienend is, maar overmatig is, gelet op de betrekkelijkheid ervan.

Gelet op de bijkomende aard van de verwerking van het identificatienummer van het Rijksregister, hetzij in het kader van het intern dossierbeheer, dan wel in de externe betrekkingen, is de Commissie van oordeel dat het gebruik van voornoemd identificatienummer niet verenigbaar is met de doeleinden die worden nagestreefd door het Comité I.

13.b. Naar aanleiding van de analyse van de toegang tot het Rijksregister heeft de Commissie daarentegen gesteld dat de Dienst Enquêtes en de leden ervan, in het kader van gerechtelijke onderzoeken ruime opdrachten en middelen werden toevertrouwd.

Het gebruik van een uniek identificatiemiddel, in voorkomend geval het identificatienummer van het Rijksregister, voor het intern dossierbeheer of de externe betrekkingen van het Comité vergroot de identificatiemogelijkheden geboden door de toegang.

Derhalve en voor zover de Commissie een gunstig advies uitbracht in verband met de toegang van de leden van de Dienst Enquêtes, is de Commissie van oordeel dat het gebruik door de Voorzitter van het identificatienummer van het Rijksregister, zoals omschreven in hoofdstuk II van dit ontwerp, verenigbaar is met de doeleinden die worden nagestreefd door het Comité I.

III. AANWIJZING VAN DE HOUDERS DIE TOEGANG HEBBEN TOT DE GEGEVENS VAN HET RIJKSREGISTER EN GEMACHTIGD ZIJN OM HET IDENTIFICATIENUMMER TE GEBRUIKEN

14. Ter zake van de veiligheidsmaatregelen, dringt de Commissie er sterk op aan dat het ontwerp van koninklijk besluit wordt gewijzigd, in die zin dat de Dienst Enquêtes van het Comité I wordt verplicht een systeem uit te werken waarin de raadplegingen van de gegevens van het Rijksregister worden bewaard (logging) om de eventuele controles op het gebruik van het systeem te vergemakkelijken.

IV. CONCLUSIE

15. Na de aanvragen van het Comité I en zijn Dienst Enquêtes te hebben geanalyseerd in het licht van de wet van 8 december 1992, inzonderheid van het bepaalde in artikel 5, concludeert de Commissie dat de Voorzitter van het Comité en de leden van de Dienst Enquêtes van het Comité I, ingeval zij optreden in het kader van gerechtelijke onderzoeken, voldoen aan de voorwaarden om toegang te verkrijgen tot de gegevens van het Rijksregister en gebruik te maken van het identificatienummer.

De eerder opgesomde voorwaarden sluiten evenwel niet uit dat aan de medewerkers van de Voorzitter van het Comité (bijvoorbeeld, de griffier), die optreden in hetzelfde kader, toegang kan worden verleend tot de informatiegegevens van het Rijksregister en dat zij gemachtigd worden om het identificatienummer ervan te gebruiken, onder de verantwoordelijkheid van de Voorzitter en voor zover ze, in het raam van hun werkzaamheden de Voorzitter moeten bijstaan op het stuk van het intern administratief beheer van het Comité.

OM DEZE REDENEN

16. Onder voorbehoud van de opmerkingen geformuleerd **in de nummers 5 tot 14 van dit advies**, brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.

(get.) P. THOMAS.